

Landsstýrismaðurin

biðjur tey eldru stríðast:

-Tit skulu ikki finna tykkum í øllum

– Tað er neyðugt at tey eldru sjálvi gera vart við tað, tey eru ónøgd við. Skulu tit verða vird, mugu tit sjálvi vinna tykkum virðing

ÁKI BERTHOLDSEN

– Tit eiga ikki at góðtaka, at summi kanska halda, at tykkara tíð er farin. Tit eiga ikki at góðviljað at góðtaka, at tann síðarvur, hugsunn-

støðuna.

Tá ið hann setti eldradagin á Tvøroyri leygardagin, segði hann, at skulu umstøðurnar hjá teimum eldru broytast til tað betra, er tað neyðugt, at tey eldru sjálvi gera vart við seg og brúka allar møguleikar yvirhøvur at gera vart við seg og at ávirka politikarar.

– Einasti máti at verða virdur er at vinna sær virðing, segði hann.

Hann helt annars at tað tókst sum um tey eldru ikki rættliga hættaðu sær at blanda seg uppi almenna kjakið um, hvussu tey hildu, at tey yngri umsótu tað samfelagið, tey høvdu lagt

Yvir 100 pensjónistar úr øllum landinum vóru á eldradegi á Tvøroyri leygardagin. Her sita tey við áhuga og lurta eftir landsstýrismanninum í almanna- og heilsuáðum

framan.

Gott at tit hava áráði
Annars gleddist landsstýrismaðurin um, at tey eldru høvdu orku og áráði at at skipa fyri einum tiltaki sum hesum.

– Í dag tykist tað sum um politikarar renna undan at taka støðu til, um vit skulu hava ein virkan eldrapolitikk ella ikki.

– Hetta gongur ikki í longdini, tí vit skulda tykkum at geva til kennar, um tað skal

legði ein virkan eldrapolitikk til rættis so at fólk trygt kunnu líta fram ímóti teirra ellisárum.

– Politikkurin má verða ítøkilgur, bæði frá landsins myndugleikum og frá kommunalum myndugleikum.

Kristjan Magnussen vísti á, at tey eldru verða fleiri og fleiri eftir fólkatalinum. – Fleiri og fleiri liva longri og hava rímliga góða heilsu. Men tað eru eisini mong, sum eru uppslitin av einum longum og strævnum arbeidslívi.

– Tað er tí rættliga stórir munur á teimum eldru, bæði fíggarliga, líkamliga og sálarliga.

– Tí má eldrapolitikkurin avspegla munin á teimum eldru.

Tryggja rímliga pensjón

Kristjan Magnussen segði, at eitt høvuðsmál eru eftirlónirnar.

– Alt fleiri og fleiri hava sínar egnu eftirlónarskipanir, sum kanska eru góðar hjá tí einstaka.

– Men tað eru eisini mong, sum framvegis bara hava fólkapensjónina at liva av.

– Og tað er heldur eingin loyna, at pensjónin er afturútsigld fíggarliga seinastu nógvu árin.

Hann helt, at tí máttu politikarar tryggja teimum, ið einki annað hava, eina so góða pensjón sum gjørligt.

– Samhaldsfasti Eftirløngargrunnurin er ein lítill bati, helt landsstýrismaðurin, sum tí helt, at tað var so sum so við samhaldsfestinum, tá ið grunnurin skar øll yvir ein kamb og ikki betalti teimum meiri, sum einki høvdu og teimum minni, ella einki, sum høvdu sínar egnu pensjónir. Tað var í hansara verð tað beint øvugt av at vera samhaldsfastur.

Hann segði, at í samgonguskjalinum stendur, at miðjast skal ímóti at seta á stovn

lógarbundna eftirløn, livstrygging, einkjupensjón, einkjumannapensjón og avlamispensjón.

Hann segði, at almanna- og heilsudeildin í Tinganesi hevur tikið málið upp og er farið undir arbeiðið at framtidar pensjónsskipanum.

Hann kann hann tó púra einki ítøkilig siga um, hvat úrslitið verður.

Annars helt Landsstýrismaðurin, at tað almenna átti ið at farið undir ein virkan íbúðarpolitikk, sum skuldi miðja ímóti, at fólk búðu heima sum longest, men so mátti primera heilsutænastan leggast til rættis eftir tí.

T.d. var neyðugt við heimahjálpi alt samdøgurið og at fólk fingur rætt til ráðgeving og fíggarligan stuðul til tey eldru broytingar í heiminum.

Somuleiðis helt hann, at stórur dentur átti at verðið lagdur á tað uppsøkjandi arbeiði so at eisini tey, sum ikki gera vart við seg sjálvi, kunnu fáa munadygga ráðgeving og munagóð tilboð.

Og so kundi hann hugsa sær, at vit skipaðu eitt kæruráð, sum kundi t.d. víðgjort kæruráð hjá teimum eldru.

Hann settir stórar vónir til ætlanirnar at umskipa húsalánsgrunnin so at hann kann verða við til at byggja eldraíbúðir, bæði til røsk og brekað.

Men hetta krevur so, at fólk sleppa gamlari vanahugsan um, at tað ber bara til at buggja í egnum húsum alt lívið.

– Tað kann verða ringt at fara frá tí, ein kennir seg tryggja við. Men tíðir broytast og hann væntaði, at tey fóru at taka undir við hesum, tá ið tey áðanra fyrminirnar av at kunna skifta ein stór og dýr seðhus um við eina minni íbúð, sum er lagað til tørvin hjá tí einstaka.

Ráðstevna

Kristjan Magnussen segði, at hann ætlaði sær at skipa

fyri eini politikari ráðstevnu fyri at tvinga politikarar at taka vikan lut í eldrapolitikkinum.

Henda ráðstevna skuldi bæði fevna um pensjónir, íbúðarpolitikk og onnur mál.

Frá arbeiði til pensjón
Landsstýrismaðurin helt, at sera víðkomandi spurningur, ið er neyðugur at taka upp politiskt, er skifti frá arbeiði til pensjón, og hvussu politikarar kunnu stuðla uppundir, at ellisárin gjørdust virkin.

Hann helt, at tað kundu kanska verðið gjørt við tilbodum um ymisk mentanartilboð, háskúlaupphald og onnur undirvísingartilboð, stuðul til at menna vitjunartænastuna og stuðul til ymisk dagtilhald.

Sjálvum dæmi honum ikki mátan, sum brúktur varð, tá ið fólk fara úr starvi fyri aldur.

– Í dag arbeiði tú, í morgin ert tú óbrúklig.

Hann segði, at hann skilti ikki, at pensjónistar høvdu góðtikið hesa mannagongd.

– Tað hevði verið menniskjansligari um arbeiðsplássid og tann fráfarandi kundu funnið ein máta at trappa arbeidstíðina spakilga niður at seg við tilveruna sum pensjónistar fyri at gera yvirgongdina so lagiliga sum tilber.

– Vilja tey eldru hava betri umstøður, mugu tey sjálvi gera vart við seg og seta krøvini og brúka allar møguleikar at ávirka, sigur Kristjan Magnussen, landsstýrismaður í almannamálum, her í práti við Simun Paula Poulsen, skrivara í landsfelag pensjónistanna og formaður í eldraráðnum.

arhátur, ið hevur ment hetta samfelagið, fer fyri skeyti.

Landsstýrismaðurin í Almannamálum, Kristjan Magnussen vil hava pensjónistarnar at gera meiri vart við seg og tað, tey eru ónøgd ið, tí teir politisku flokkarnir megna tað ikki sjálvir at bota stórvegis um

lunnar undir.

– Eg veit, at tit hava tykkara tankar um tær ógvusligu broytingarnar í samfelagnum, nú tað broytist so skjótt, at bæði ung og eldri hava ilt við at siggja meiningina við øllum broytingunum, og mong spyrja seg sjálvi, um nøkur vón er fyri

verða samfelagið, sum stingur út í kortið, ella um politikararnir skulu blanda seg sum minst uppi og lata tykkum sjálvi leggja tykkara eldraár til rættis sum fragest.

Kristjan Magnussen segði, at eftir hansara tykki var neyðugt, at tað almenna